

ELBIR
Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

Valós virtuális zaklatások

Az UNICEF online zaklatással kapcsolatos kutatása

A gyerekek kétszer annyi időt töltenek a Net előtt, mint azt szüleik hiszik, akik nem tekintik komoly problémának az online zaklatást, állapítja meg az UNICEF közel-múltban megjelent tanulmánya. A fiatalok jelentős többsége találkozott már tiltott tartalmakkal, kapott szexuális jellegű felhívást felnőttektől, adott ki magáról túl személyes információt és tart kapcsolatot vadidegen online „barátokkal”.

Európában az Internet hozzáféréssel rendelkező 9–16 éves gyerekek naponta 1–5 órát neteznek, Magyarországon ez az arány napi 2,5 óra (156 perc). A kutatóközpont felhívja a figyelmet arra, hogy a gyerekek átlagosan havi 1,5 napot (39 órát) töltenek online, kétszer annyit, amennyit a szüleik gondolnak.

Az Internet hasznos eszköze a tanulásnak, az információszerzésnek, a játéknak, a társas kapcsolatoknak. Veszélyei fölött sem szabad azonban szemet hunyni. Becslések szerint a gyermekbántalmazásról készült képfelvételek száma az Interneten több millióra tehető, a felvételeken látható gyerekek száma pedig több tízezer. Sok kép több, mint 20-30 éve készült videókból származik, amelyet azóta digitalizáltak. Ha egy kép felkerül a hálóra, az onnantól önálló életre kel. Képes átlépni minden határt és időkorlátot. Kitorölhetetlenek!

A szülők sok esetben el vannak maradva a technológia terén és nem tudnak segítséget/támogatást adni a gyerekeknek. Az Internet határtalanságát kihasználják a bűnözők, hisz

leginkább onnan tevékenykednek, ahol a törvénykezések kevésbé hatékonyak és erősek. Épp ezért lenne szükség globális összefogásra, hívja fel a figyelmet az UNICEF Innocenti kutatóközpontjának legújabb tanulmánya.

A nemzetközi tanulmány kimondja, hogy a gyerekek a világ minden táján hasonló módon és hasonló célokra használják az Internetet, ez alatt különösen a közösségi oldalak használata értendő.

BÁCS-KISKUN MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY
KECSKEMÉT

Fő cél az ismerkedés és a kapcsolattartás. Ezen folyamatok közben az UNICEF tanulmány az online erőszak 3 különböző formáját vizsgálta: szexuális visszaélések, az ezt rögzítő felvételek, valamint a virtuális bántalmazás (cyberbullying).

Az Országos Kriminológiai Intézet és az ESZTER Alapítvány 15 éves fővárosi középiskolások körében végzett reprezentatív kérdőíves felmérése szerint a gyermekek körében nem jellemző az idősebbek által, szexuális kizsákmányolás, visszaélés céljából történő online ismerkedés (azaz a becserkészés, a „grooming” jelensége). A kamaszok nagy része ugyan használja az Internetet ismerkedésre, és nem ritka, hogy ezt „offline” szexuális kapcsolat is követi. Ez azonban főként kortársak közötti, valamint kölcsönös beleegyezésen alapuló kapcsolat, tehát nem a fiatal hiszékenységet kihasználó szexuális visszaélés. Ugyanakkor a kortársak közötti online bántalmazás különböző formái (**online bullying** vagy **cyberbullying**) sokkal gyakrabban fordulnak elő, mint amilyen hangsúlyt ez a bántalmazás médiában kap. Ezen a területen a látencia valószínűleg sokkal nagyobb is, mint a szexuális visszaéléseknél. A budapesti kutatás adataival egybehangzóak más vizsgálatok eredményei is, így például az Európai Unió 25 országában 2010-ben végzett EU Kids Online kutatás magyar és nemzetközi adatai.

A világon a gyerekek mindenhol arról számoltak be, hogy életükben komoly probléma az internetes zaklatás, a felnőttek viszont nem érzik ennek súlyosságát.

Az online zaklatásoknak elenyésző hányada realizálódik a való életben, a nagyobb gond inkább abból adódik, hogy mik történnek az online térben a zaklatás során. Ide tartozik a személyes és intim adatok/képek megszerzése és az azzal való visszaélés, valamint az online zaklatás egyéb formái, pl. lejáratás.

Az UNICEF amerikai kutatása szerint azok a gyerekek, akik az iskolában erőszakoskodnak másokkal, valószínűleg maguk is elektronikus zaklatás áldozatai. Az internetes zaklatás elkövetői legtöbbször más gyerekek és fiatalok.

De mi is az a virtuális bántalmazás (cyberbullying)?

Egyre gyakoribb az internetes kortárs-zaklatás, amely cyberbullying néven vált ismertté angolszász nyelvterületen. Mostanra minket is elért ez a trend, egyre többen próbálják kiközösíteni vagy megleckéztetni a számukra nem szimpatikus osztálytársat például úgy, hogy álprofil hoznak létre a nevükben, szervezeten pocskondiázzák egy közösségi oldalon, esetleg megverik és az erről készült videót feltöltik a Netre, mobiltelefonon küldenek kellemetlen vagy ijesztő sms-eket.

Jellemzői

- Néhány esetben az internetes zaklatás még rosszabb, mint a zaklatás egyéb formái, hiszen a nap 24 órájában folyamatosan, akár a biztonságos otthoni környezetben is folytatódhat. Míg egy iskolai zaklatás hazatérve megszűnik, addig az Internet miatt az áldozat otthon is áldozat marad.
- A zaklatás áldozata nem biztos, hogy tudja, kik zaklatják, ezért az összes ismerősével távolságtartóvá válhat. A zaklató anonimitása ijesztőbb lehet a gyerekek számára, fokozhatja a védtelenség érzését, így komolyabb sérüléseket okozhat.

ELBIR
Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

- A valós életben történő iskolai zaklatáshoz képest is kevesebb lehetőség van arra, hogy a felnőttek bármit tegyenek ellene. Ezért kevesebb az esély, hogy a bántalmazott segítséghez jusson, s még kevesebb, hogy a bántalmazóval elbeszélgessenek: mi az a nagy fájdalom, hiány, vagy probléma, ami miatt ilyenre „vetemedik”.
- A kellemetlen, zaklató képek üzenetek nagyon gyorsan, széles körben elterjednek. Így a megaláztatás még nagyobb közönség előtt történik, még több tanú látszólagos beleegyezésével, mint az offline zaklatás során.
- A zaklatás áldozatának azért is nehéz továbblépnie egy „lezárt ügy” után, mert a Neten publikussá vált képek bármikor felbukkanhatnak újból, hiszen bárki elmenthette azokat.

Mit tehetünk ellene?

Minden szülő segíteni szeretne a gyermekének, ha ilyen történne vele. Hét praktikus tanácsot adunk segítségképpen. Nagyon fontos, hogy a gyerekek és a fiatalok is megértsék, ezért érdemes velük együtt átolvasni ezeket.

Tippek szülőknek

1. Legyen tudatában annak, hogy akár az ön gyermeke is zaklathat másokat az Interneten, illetve lehet zaklatás áldozata! Intő jel lehet, ha gyermeke feszültnek, idegesnek tűnik internetezés vagy mobilozás után.
2. Beszélgessen gyermekével arról, hogyan, mire használja az Internetet, mobiltelefont! Próbálja megérteni! Bizonyosodjon meg róla, hogy gyermeke ismeri a 8 tippet (lent)!
3. Ismerje meg a gyermeke által használt szolgáltatások biztonsági eszközeit! A legtöbb közösségi oldalnak, chat oldalnak vannak „blokkolás” vagy „elutasítás” gombjai, biztonsági beállítási menüpontjai némelyik lehetőséget nyújt az online üzenetek rögzítésére is.
4. Emlékeztesse gyermekét arra, hogy ne válaszoljon a rossz szándékú, zaklató üzenetekre!
5. Mentse el bizonyítékként a zaklató e-maileket, üzeneteket, online beszélgetéseket!
6. Jelentse be a zaklatást! Jelentheti az iskolának, a szolgáltatónak, a www.biztonsagosinternet.hu oldalon, súlyos esetben akár a rendőrségnek a 107-es hívószámon, vagy anonim módon a 06-80-555-111-es számon.
7. Ha további kérdése van, vagy bizonytalan, forduljon bizalommal a Kék Vonalhoz! Írjon a www.kek-vonal.hu/emil címre vagy telefonáljon ingyen a körzetszám nélkül éjjel-nappal hívható 116-111-es hívószámon keresztül!

BÁCS-KISKUN MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY
K E C S K E M É T

6000 Kecskemét, Batthyány u. 14., Postacím: 6001 Kecskemét, Pf.:302 Tel:76/513-300/30-27, BM: 33/30-27, Fax: 76/513-300/30-98 BM 33/30-98, e-mail: elbir@bacs.police.hu
<http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes>

Tipppek gyerekeknek és fiataloknak

1. Mindig tartsd tiszteletben a többiekét! Nem láthatod, milyen hatással vannak szavaid, vagy az általad küldött képek másokra, ezért fontos, hogy tartsd őket tiszteletben és gondold meg mit mondasz/küldesz másoknak.
2. Használd az eszed, mielőtt közzéteszed! Bármit küldesz, vagy posztolsz online, legyen az fotó, vagy szöveg, nagyon gyorsan elterjedhet, nem törölhető, örökre online maradhat.
3. A jelszavadat kezeld úgy, mint a fogkefédet – ne oszd meg másokkal! A mobil számodat csak megbízható barátainak add meg!
4. Blokkold a zaklatót! Tanuld meg, hogyan blokkolhatod vagy jelentheted, aki kellemetlenül viselkedik.
5. Ne vágj vissza, ne válaszolj haragból! A zaklatók valamilyen reakciót akarnak kiváltani belőled, ezért ha nem foglalkozol velük, valószínűleg továbbállnak!
6. Mentsd el a bizonyítékot! Tanuld meg, hogyan mentheted el a sértő üzeneteket, képeket vagy online beszélgetéseket!
7. Beszélj róla! Ha sérelem ért, mondd el egy felnőttnek, akiben megbízol, vagy hívd a Kék Vonal Helpline számát: a körzetszámok nélkül ingyen tárcsázható 116-111-et, vagy írd a www.kek-vonal.hu/emil címre!
8. Ne állj félre, ha tudsz róla, hogy valakit zaklatnak! Támogasd az áldozatot, jelentsd a zaklatást! Te hogy éreznéd magad, ha senki nem állna melléd?

Biztonságos Internet

A www.biztonsagosinternet.hu oldalon lehetőség van névvel vagy anonim módon bejelentéseket tenni, ha Ön vagy gyermeke zaklatásnak esett áldozatul az Interneten keresztül. Ilyen zaklatásnak minősül, ha Önt vagy gyermekét akarata ellenére rendszeresen, erőszakosan háborgatják, megfélemlítik, magánéletébe beavatkoznak. Ez történhet akár e-mailen, valamelyik közösségi oldalon, csevegő-szolgáltatáson keresztül (chat oldalak, vagy csevegő kliens) keresztül.

Itt jelentheti be az Önt vagy gyermekét ért szexuális jellegű megkereséseket, zaklatásokat is.

Itt jelentheti be az olyan, weboldalon, fórumon olvasható szöveges tartalmakat, ahol kiskorúakra vonatkozóan szexuális jellegű megjegyzéseket, beszélgetést folytatnak, valamint azokat a felhívásokat, amelyeken kiskorúakat keresnek szexuális együttlétre.

ELBIR
Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

Természetesen súlyosabb esetben fordulhat közvetlenül a **rendőrség**hez is a **107-es** hívószámon, vagy az anonim hívható **06-80-555-111-es** Telefontanú vonalon keresztül!

Biztonságos Böngészés Program

Az Internet csodálatos eszköz. Nélküle sokkal bonyolultabb volna megismerni a világot, nélküle sokkal nehezebb lenne kapcsolatot tartani barátokkal és munkatársakkal, és az Internet segít abban is, hogy gyermekeink tudásukat gyarapítsák.

Sokat teszünk gyermekeink biztonságáért, de az Interneten kiszolgáltatottak!

A világhálót használva sokszor találkozhatunk kéretlen tartalmakkal, amelyek gyermekeink lelki egészségére károsak lehetnek. Az Internetet olyan emberek is használják, akik gyerekek jóhiszeműségét, ártatlan kíváncsiságát használják ki. Ezekkel az emberekkel, vagy rosszindulatú eszközeikkel bárki bármikor találkozhat, amikor bekapcsolja számítógépén a böngésző programokat, vagy amikor kinyitja e-mail fiókját.

Főleg gyermekeink vannak nagy veszélynek kitéve! Szülőként, tanárként már megtanítottuk őket arra, hogyan védekezzenek az utcán, ha egy „cukros bácsival”, vagy egy gonosz emberrel találkoznak. De még nem tanítottuk meg őket arra, hogy a Neten böngészve, chatelve hogyan kell viselkedniük, ha hasonló helyzetbe kerülnek. A virtuális térben leelkedő gonosz és veszélyes embereknek nincsen arcuk, ezt használják ki.

A Biztonságos Böngészés Programot azért indították el, hogy összefogással megvédjék gyermekeinket az Internet káros hatásaitól. A Program keretében — **az ORFK és a BRFK bűnmegelőzési szakembereinek közreműködésével** — ajánlás készült a gyermekeknek és a szülőknek a biztonságos internetezés szabályairól, és a Programban részt vevő iskolák már egy új, magyar fejlesztésű, speciális szűrőszoftvert használnak. A Program célkitűzése, hogy minél több gyermek, szülő és tanár megismerje biztonsági ajánlásait, hogy minél többen beszéljenek, beszélgessenek arról, hogyan lehet óvatosabban használni a számítógépet, és minél több iskolában és otthon használják is a biztonságot nyújtó szűrőszoftvert.

Ami nem megengedhető az Interneten kívül, az ne legyen megengedhető az Interneten belül sem.

Források: www.unicef.hu , www.saferinternet.hu , www.biztonsagosbongesztes.org , www.biztosagosinternet.hu

BÁCS-KISKUN MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY
K E C S K E M É T

6000 Kecskemét, Batthyány u. 14., Postacím: 6001 Kecskemét, Pf.:302 Tel:76/513-300/30-27, BM: 33/30-27, Fax: 76/513-300/30-98 BM 33/30-98, e-mail: elbir@bacs.police.hu
<http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes>